N°. 98 1852.

BREDASCHE COURANT

ZONDAG 5 DECEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 2den December.

Het Wetgevend Ligchaam heeft zich Woensdag, den 1sten dezer, naar St. Cloud begeven en aan Prins *Lodewijk Napoleon* bekend gemaakt dat het besluit tot herstelling van het erfelijk keizerschap door het volk is aangenomen met 7,824,189 stemmen tegen 253,145. Terstond daarop heeft de Senaat, die zich mede naar St. Cloud had begeven, bij monde van zijnen onder-voorzitter, den Prins geluk gewenscht.

Lodewijk Napoleon heeft het volgende geantwoord: «De nieuwe regering, die gij heden inwijdt, is niet, als zoo vele andere in de geschiedenis, ontstaan door geweld, verovering of list: zij is het wettig uitvloeisel van den wil des volks, hetwelk in kalmte bevestigt wat het te midden der beroeringen had opgebouwd.

«Van heden af aanvaard ik met moed den naam van *Napoleon* III, omdat hij mij reeds door het volk in zijne huldigingskreten is gegeven, omdat hij door den Senaat op wettige wijze voorgedragen en door de gansche natie goedgekeurd is.

«Doch beteekent dit, dat ik, dien titel aannemende, in de dwaling verval welke te laste gelegd is aan den Vorst die, uit de ballingschap terugkomende, al wat gedurende zijne afwezigheid was voorgevallen, voor nietig en ongedaan verklaarde? Verre van mij is zulk eene misvatting. Niet alleen herken ik de regeringen die mij vooràfgegaan zijn; maar ik erf, als het ware, wat zij goeds of kwaads gedaan hebben: want niettegenstaande hun verschillenden oorsprong, deelen de staatsbesturen in de aansprakelijkheid hunner voorgangers.

«Maar terwijl ik niets wraak van al hetgeen de geschiedenis met haar onbuigzaam gezag sedert vijftig jaren tot ons brengt, mogt ik des te minder zwijgen van de glorierijke regering van het hoofd mijns geslachts, en van de regelmatig verkregen, hoewel kortstondig gevoerde titels van zijnen zoon, dien de wetgevende kamers met de laatste krachtsinspanning eener overwonnen vaderlandsliefde huldigden.

«Alzoo ligt in den titel van *Napoleon* III geen door tijdsverloop vervallen eisch van erfelijk heerschersregt, die het voorkomen zoude hebben eener beschimping van het gezond verstand en van de waarheid. Die titel is een huldebewijs voor eene regering welke wettig was en waaraan wij de schoonste bladzijden onzer nieuwe geschiedenis te danken hebben. Mijn gezag dagteekent niet van 1815, maar van dit eigen oogenblik waarop gij mij kennis geeft van de door de natie uitgebragte stemmen.

«Ontvangt mijnen dank, mijne heeren de volksafgevaardigden, voor den luister dien gij aan de uiting van den wil der natie hebt bijgezet, welke gij door uw onderzoek nog meer ontegensprekelijk, door de afkondiging der uitkomst van het onderzoek nog meer indrukwekkend hebt gemaakt.

«Ook u, leden van den Senaat, betuig ik mijnen dank, dat gij mij het eerst uwe gelukwenschen wildet brengen, gelijk gij het eerste den volkswensch in bepaalde bewoordingen hebt vervat.

«Helpt mij op dezen door zoo menige omwenteling omgewoelden bodem eene duurzame regering vestigen, gegrond op de godsdienst, de geregtigheid, de braafheid, de liefde voor de lijdende volksklasse. Ontvangt hier mijnen eed dat ik voor 's lands welvaart geene moeite noch opofferingen zal schromen, en dat ik, den vrede handhavende, daarbij nimmer iets zal afstaan wat Frankrijks eer en waardigheid raakt."

— Heden heeft de nieuwe keizer onder het gebulder van het geschut te paard zijn plegtigen intogt in de hoofdstad gedaan. Op den middag van St. Cloud vertrokken, is hij ten 1 ure aan den triomfboog gekomen, waar hij de hulde ontving van den prefect van het Seine-departement, dien van policie, van den kommandant van Parijs en van een groot getal hoofd-officieren. Daarop is hij, de minister van oorlog en van binnenlandsche zaken, *Saint-Arnaud* en *Persigny*, aan zijne zijde hebbende, en gevolgd door een aanzienlijken militairen staf, terwijl de nationale garde, en de infanterie langs den weg geschaard stond, onder het gejuich der menigte, de stad binnengereden naar de Tuileriën, waar hij door de overige ministers, zijne familie en vele aanzienlijke personen ontvangen werd, welke hem hunne gelukwenschen aanboden. De keizer heeft zich vervolgens op het balcon van het paleis begeven; voor de troepen die tot den stoet hadden behoord en op het binnenplein stonden geschaard, werd daarop door den oorlogs-minister het keizerrijk aangekondigd, hetwelk met den algemeenen kreet van *leve de keizer!* werd beantwoord.

De keizer is daarop naar zijne appartementen teruggekeerd; des middags zou er groot diner, des avonds receptie zijn. *Lodewijk Napoleon* zal gedurende den winter de Tuileriën blijven bewonen.

— Heden heeft alhier op het plein van het stadhuis door den Prefect der Seine, omringd door het stedelijk bestuur, met groote plegtigheid de proclamatie van het Keizerrijk plaats, gevolgd door salvo's van het geschut. Aanstaanden Zondag of den daaraanvolgenden Zondag zal zulks in de overige plaatsen des Rijks geschieden. De proclamatie moet overal, even als hier, plaats hebben in tegenwoordigheid van alle overheden, terwijl de troepen en de nationale garde onder de wapenen zijn.

Behalve het verslag van de plegtige receptie te St. Cloud op gisteren avond, bevat de *Moniteur* heden morgen een aantal besluiten, waarvan het volgende de hoofdinhoud is: De divisie-generaals *Leroy de Saint-Arnaud*, minister van oorlog; *Magnan*, opperbevelhebber van het leger te Parijs, en *de Castellane*, opperbevelhebber van het leger te Lyon, zijn tot maarschalken van Frankrijk benoemd. — De wetten en besluiten zullen voortaan dus gepromulgeerd worden: *Napoleon III bij de gratie Gods en door den wil des Volks Keizer der Franschen enz.* — Er is kwijtschelding van straf geschonken voor alle drukpersmisdrijven; de aan de dagbladen gerigte waarschuwingen zullen als niet gedaan beschouwd worden. — Ook is kwijtschelding voor alle disciplinaire straffen, beloopen wegens de dienst der nationale garde. — De tweede sectie van den algemeenen staf van het leger is hersteld. — Eene gratificatie van een dag soldij is aan alle onderofficieren en soldaten toegestaan. — Aan 290 naar Algerië getransporteerde personen is verandering hunner straf in die van surveillance of geheel gratie toegestaan.

— Wederom heeft een legitimistisch lid van het Wetgevend Ligchaam, de markies *de Calvières*, zijn ontslag als zoodanig ingediend, naardien hij wel den eed aan een voor tien jaren benoemden President had willen afleggen; maar zich niet jegens den Keizer verbinden of hem dienen wil.

— De algemeene uitslag der volksstemming tot verkiezing van het keizerschap, is, zoo als die door het wetgevend ligchaam is opgemaakt, als volgt. Getal ingeschreven kiezers in de 86 departementen 9,823,075; daarvan hebben hunne stem uitgebragt 7,480,307, zoodat 2,340,215 zich aan de stemming onttrokken hebben; met het leger en Algerie is het getal stemmenden geweest 8,140,660; daarvan hebben zich voor het keizerschap verklaard 7,824,189; daar tegen 253,145; van onwaarde zijn verklaard 63,326 stembriefjes.

— Het dagblad *le Pays* heeft den titel *Journal de l'Empire* aangenomen.

— Uit Algerie is berigt ontvangen, dat een oproerige volksstam in Laghouate door Fransche troepen streng getuchtigd is geworden. Volgens het berigt van den bevelhebber der Fransche troepen, hebben deze na eenen versnelden marsch van vier en twintig uren de Arabieren te El-Keig overvallen, twee honderd van hen gedood en 2000 kameelen benevens 20,000 schapen buit gemaakt.

— Het Spaansche regeringsblad van den 25sten November behelst eene door de Koningin op eigen gezag vastgestelde verordening tot uitlegging en wijziging der bestaande wetsbepalingen betreffende de toelating en de behandeling van buitenlanders in Spanje. Zij behelst ook de volgende bepaling: «Geen buitenlander mag in Spanje eene andere godsdienst dan «de Roomsch-Katholieke belijden."

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 84; 4$^1/_2$ pCt. 105,80; Rom. Leening 98$^1/_2$.

ENGELAND.

LONDEN, den 1sten December.

De beide ministeriele Londensche bladen van den 1sten dezer behelzen de volgende berigten: «Men zegt dat de voorgenomen vermeerdering van het personeel en het materieel van ons leger zich ook tot de artillerie zal uitstrekken, en dat dit wapen zal worden versterkt door toevoeging van twee duizend man, duizend paarden, benevens affuiten en ammunitiewagens voor twee honderd stukken geschut.

«Wij vernemen dat in de begrooting van staatsuitgaven voor het volgende dienstjaar voorgesteld zal worden, het korps der koninklijke mariniers met vijftien honderd man te vermeerderen.

«Onlangs berigten wij dat tien schroefstoomschepen van linie deel zouden uitmaken van de Britsche oorlogsvloot. Wij gelooven dat wij binnen een jaar tijds twee malen zooveel twee- en driedekkers met schroefstoomtuigen zullen hebben. Aan particuliere fabrikanten is de levering aanbesteed van zulke toestellen voor acht van de linieschepen, welke men bezig is naar het nieuwe stelsel voor de aanwending der stoomkracht in te rigten.

«Dezer dagen zijn bevelen uitgevaardigd om de toebereidselen voor het aanleggen van batterijen op het eiland Wight te verhaasten en de voltooijing dier verdedigingswerken zooveel mogelijk te bespoedigen."

— De algemeene zucht tot het lezen en bewaren van nieuwspapieren, in welke de bijzonderheden der begrafenis des hertogs van *Wellington* vermeld zijn, is zoo groot geweest, dat in de vorige week bijna twee millioen exemplaren van verschillende bladen meer dan gewoonlijk zijn gestempeld.

— Lady *Ada Augusta Lovelace*, de eenige dochter van lord *Byron*, aan welke hij, toen zij nog kind was, in den derden zang van zijnen *Childe Harold* zulke treffende regelen wijdde, is den 27 dezer, na langdurige ziekte, alhier overleden, en heeft juist denzelfden leeftijd als haar beroemde vader, namelijk ruim 36 jaren, bereikt. Haar huwelijk was in Julij 1835 gesloten.

— Met de overlandpost zijn berigten uit Bombay ontvangen van het midden van October. Zij houden in dat Prome, eene der groote steden van het Birmaansche Rijk, den 9den October door Britsche troepen en oorlogsstoombooten is ingenomen; zij vonden daarbij weinig tegenstand en hadden geen ander verlies dan één doode en zes gekwetsten. Op eenigen afstand echter van Prome stond eene vrij sterke Birmahsche krijgsmagt, die op vijf duizend man begroot werd; zij scheen gezind in hare voordeelige positie aan de Engelsche troepen het hoofd te bieden en hun het voortrukken naar de hoofdstad des lands te beletten. De Britsche opperbevelhebber achtte het niet raadzaam, dat leger aan te vallen alvorens hij versterkingen uit Rangoon zoude ontvangen hebben. Intusschen werd aan de zijde der Engelschen de veldtogt als geëindigd beschouwd, en elken dag het bevel verwacht om het gewest Pegu, het zuidelijk deel van het Birmahsche Rijk, tot een gedeelte van het Britsch-Indische Rijk te verklaren. De Britsche troepen genoten eene veel betere gezondheid dan het luchtgestel en de aard des lands in dit saizoen hadden doen verwachten; echter kwamen er gevallen van cholera-ziekte onder hen voor, en de opperbevelhebber der Britsche zeemagt, de admiraal *Austen*, was den 8sten October, op eenigen afstand van Promo, aan die ziekte gestorven.

BELGIE.

BRUSSEL, den 3den December.

In de zitting van den Senaat van den 30sten November, de eerste na de optreding van het nieuwe ministerie, is door den minister van buitenlandsche zaken eene mededeeling gedaan betreffende den oorsprong en de beginselen van het kabinet. Deze mededeeling was grootendeels eene herhaling van hetgeen hij reeds in de Kamer van Volksvertegenwoordigers bij de hervatting harer werkzaamheden had gezegd, en kwam daarop neder, dat het kabinet liberaal is van oorsprong en denkwijze, maar de liberale beginselen met gematigdheid zal toepassen, en alle discussiën die de gemoederen zouden kunnen verhitten, òf afsnijden, òf zooveel mogelijk verzachten zal. Voor zooveel uit deze mededeeling blijkt, is sedert de optreding van het kabinet noch in de binnenlandsche gesteldheid noch in de betrekkingen met het buitenland eenige wezenlijke verandering gekomen.

— Het wets-ontwerp tot conversie der in 1840, 1842 en 1848 aangegane vijf percents staatsschuld, is door den Senaat in de zitting van den 1sten dezer zonder discussie eenstemmig aangenomen. De wet is daarop terstond door den Koning bekrachtigd, en in het regeringsblad van den 2den dezer uitgevaardigd, te gelijk met een koninklijk besluit van den 1sten dezer, houdende bepalingen tot regeling van de uitvoering der wet. Volgens dit besluit moeten degenen die de verwisseling met $4^1/_2$ percents schuldbrieven niet aannemen, vóór of op den 16den dezer maand de afbetaling vragen.

De kamer der vertegenwoordigers heeft heden de discussie van de wet op de drukpers aangevangen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 4den December.

In de zitting der Tweede Kamer van Woensdag zijn ingekomen twee Koninklijke boodschappen, ten geleide van een gelijk getal ontwerpen van wet, als: 1°. tot aflossing of verwisseling van nationale schuld (conversie), en 2°. tot bekrachtiging van provinciale belastingen in Zeeland.

(Bij het ingekomen ontwerp van wet betreffende de conversie wordt voorgesteld, de 4 per cents Ned. werkelijke schuld te converteren in $3^3/_4$ per cents, de uitgifte niet beneden de 98 per cent en geene nieuwe conversie voor 31 December 1856 te doen plaats hebben.)

Daarna zijn de beraadslagingen geopend over hoofdstuk IX B der Staatsbegrooting (Departement van Finantiën).

Toen die discussien waren gevorderd tot art. 23 is door den heer *Huguenin* een amendement voorgesteld, strekkende dit art. met *f* 25,400 te verminderen, met het doel de Rijks-advocaten af te schaffen. — Daarop is door den heer *Meeussen* een sub-amendement voorgesteld om de vermindering van het cijfer van dit art. op slechts *f* 12,700 te brengen, met het doel de Rijks-advokaten nog gedurende zes maanden te laten blijven bestaan.

In den loop der beraadslagingen over dit artikel, heeft de Minister van Finantien toegezegd, dat, na het reces, aan de Kamer zal worden aangeboden een ontwerp, tot wijziging van sommige bepalingen in de algemeene wet van 26 Augustus 1822, omtrent de heffing der belastingen.

De Minister heeft in het amendement van den heer *Meeussen* een bedekt votum van wantrouwen meenen op te merken, hetgeen echter door den spreker werd ontkend. Daar hij echter eene zoodanige beteekenis niet aan zijn amendement wilde gehecht hebben, en vermits de Minister zich gedurende de woordenwisseling nog meer bepaald heeft uitgelaten omtrent zijn voornemen tot afschaffing der Rijks-advokaten, zoo trok de spreker zijn amendement in. De heer *Huguenin* insgelijks. Overigens zijn al de verdere artikelen en het hoofdstuk zelf met algemeene stemmen aangenomen, zonder tot belangrijke discussien te hebben aanleiding gegeven.

— In de zitting van donderdag heeft de commissie tot het onderzoek van de geloofsbrieven van het nieuw benoemde lid, den heer *Leemans*, haar verslag uitgebragt en geadviseerd tot toelating van dit lid. Na de gevorderde eeden te hebben afgelegd, heeft de heer *Leemans* zitting genomen.

De discussien over een aantal nog aanhangige wetsontwerpen worden bepaald na den afloop van die der begrootings-ontwerpen.

Daarna zijn de beraadslagingen aangevangen over hoofdstuk X (*Oorlog*) der Staatsbegrooting van 1853.

De heer *Dommer van Poldersveldt* brengt drie hoofdpunten in behandeling: 1°. de tot stand gebragte organisatie van het leger, welke hem goed voorkomt; 2°. het stelsel der pensioenen, dat hij mede kan beamen, als een gevolg der nieuwe wet, en 3°. het stelsel van defensie, waarover hij minder tevreden is, en waarin zijns inziens meer bezuiniging kon worden gebragt. — De heer *Engelen*, afschoon het cijfer van $10^1/_2$ millioen te hoog vindende, zal toch de begrooting goedkeuren, als hij let: 1°. op hetgeen in andere landen, die met ons rijk de meeste overeenkomst hebben, voor het leger is uitgetrokken; 2°. op de tijdsomstandigheden en op de meerdere of mindere waarschijnlijkheid van het behoud des vredes, en 3°. op de krachten der Natie. De gunstige finantiële toestand is voor hem mede eene reden tot goedkeuring. — De heer *van Heiden Reinestein* refereert zich aan het door beide vorige sprekers gesprokene en ontwikkelt ook zijne daarmede overeenkomende beschouwingen. — De heer *Storm van 's Gravesande* verdedigt meer in het breede het cijfer der begrooting, in den zin als dit reeds bij zijne gedrukte nota is geschied. — De heer *Gevers van Endegeest* zal mede de begrooting aannemen. Hij vestigt meer speciaal de aandacht op de behoefte aan eene goede organisatie der schutterijen en der militie. — De heer *van Wintershoven* zal de begrooting niet alleen afstemmen om het cijfer, maar ook om de organisatie zelve. Hij betoogt dat hare noodzakelijkheid en nuttigheid niet genoeg is toegelicht en geregtvaardigd. Overigens is een grond van zijne afkeuring de stelselloosheid van hetgeen het stelsel van defensie genaamd wordt, vooral ook met betrekking tot de bestemming van Limburg, uit een militair oogpunt. — De heer *van Lynden* is, wat de tegenwoordige organisatie des legers betreft, van het tegendeel overtuigd, en betoogt hare noodzakelijkheid en doelmatigheid. — De heer *Meeussen* zal alleen het hoofdstuk goedkeuren, wanneer de Minister zoo wel het aangevraagde cijfer als de tot stand gebragte organisatie voldoende zal kunnen regtvaardigen. — De heeren *van Nispen van Sevenaer* en *de Fremery* spreken in gelijken geest, en zijn tegen het hoofdstuk omdat het budget de werkelijke behoeften niet aanduidt.

De Minister van Oorlog antwoordt in het breede op de gemaakte aanmerkingen. Hij toont aan, dat men met het toekennen van pensioenen nog niet ver genoeg is gegaan; nopens het defensie-stelsel is hij bereid in committé-generaal op alle vragen te antwoorden; hij brengt ook de tijdsomstandigheden bij als pleitrede voor de aanneming der begrooting, daar men overal zeer talrijke legers op de been ziet brengen, welke hij als waarborgen voor het behoud van den vrede beschouwt; een committé van defensie als het thans bestaande heeft hij altijd als noodzakelijk beschouwd, om tot een vast stelsel van defensie te geraken en dat te bestendigen; hij meent dat de begrooting voor oorlog niets te maken heeft met den finantiëlen toestand des Lands, doch kan verzekeren dat het aangevraagde eindcijfer van *f* 10,400,000 niet zal worden overschreden.

Verschillende sprekers voeren daarop nogmaals het woord, waarbij de heeren *Meeussen* en *van Nispen van Sevenaer* verklaren geen bezwaar tegen het hoofdstuk meer te hebben, na de verzekering des Ministers dat de som van *f* 10,400,000 niet zal worden overschreden. — Daarna wordt besloten de algemeene beraadslagingen Vrijdag in committé-generaal voort te zetten.

Dit Committé is gisteren gehouden en werd ten twee ure opgeheven; de openbare beraadslagingen over de afzonderlijke artikelen van Hoofdstuk X (Oorlog) der Staatsbegrooting werden daarop hervat.

Onderscheiden artikelen hebben aanleiding gegeven tot het vragen en geven van inlichtingen. Op de vraag, welke zienswijze de Minister heeft ten aanzien van de opleiding der kadets en adelborsten voor de marine van de militaire Akademie te Breda, een combinatie welke volgens den Minister van Marine op den duur niet wenschelijk was, heeft de Minister van oorlog te kennen gegeven dat hij, schoon de combinatie niet willende verdedigen, evenwel thans voor het behoud der inrigting, zoo als die bestaat, gestemd is, ten einde niet andermaal tot eene algeheele verandering te besluiten. Hij is voor het behoud der instelling, maar met het voornemen tot verbetering. Het artikel, tot gemelde inrigting betrekkelijk, is daarop aangenomen met 43 tegen 18 stemmen.

Art. 26, omtrent het materieel der genie, heeft tot langdurige discussien aanleiding gegeven. Door den heer *de Man* is eene stemming gevraagd, omdat hij tegen het artikel was. Hij zou liever wenschen eene suppletoire begrooting op dit stuk. Dan zou de Minister in de gelegenheid wezen zijn defensie-stelsel voor goed te vestigen en de noodige bezuinigingen aan te brengen. Het art. is daarop aangenomen met 46 tegen 17 stemmen, en daarna het geheele hoofdstuk met 43 tegen 20 stemmen.

Heden beraadslaging over hoofdstuk XI (*Koloniën*).

— Bij Koninklijk besluit van den 30sten November 1852, n°. 108, is aan den heer *G. Sterk* op zijn verzoek eervol ontslag verleend als ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Boxtel, behoudens aanspraak op pensioen.

— Zijne Majesteit heeft bij onderscheiden besluiten goedgevonden, te benoemen: bij het wapen der artillerie; bij den staf van het wapen, tot kapitein van de 3de klasse (naar ouderdom van rang), den 1sten luitenant *C. A. N. Ernst de Seiwert*, van dien staf, belast met de functiën van onder-inspecteur der draagbare wapenen; bij het 1ste regiment vesting-artillerie tot 1sten luitenant (naar ouderdom van rang), den 2den luitenant *R. A. W. Sluiter*, van het korps; bij het 2de regiment vesting-artillerie tot kapitein van de 3de klasse (naar ouderdom van rang), den 1sten luitenant *A. J. E. Dollemann*, van het 1ste regiment vesting-artillerie; tot 1sten luitenant (naar ouderdom van rang), den 2den luitenant *H. A. Frantzmann*, van het regiment veld-artillerie; bij het 3de regiment vesting-artillerie, tot majoor, den kapitein der 1ste klasse *R. F. Verschoor van Nisse*, van het 1ste regiment vesting-artillerie; bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot officier van gezondheid der 2de klasse (naar ouderdom van rang), den officier van gezondheid der 3de klasse *J. A. H. Lourens*, van gemeld personeel; bij de militaire geneeskundige dienst in Oost-Indie, tot apotheker van de 3de klasse, den heer *H. Plasberg*.

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 1sten dezer, n°. 59, goedgevonden: 1°. den 2den luitenant *J. M. A. Hubar*, van het regiment grenadiers en jagers, bestemd om bij de militaire verkenningen te worden gedetacheerd, in zijnen rang over te plaatsen bij het 1ste regiment infanterie, en 2°. den 2den luitenant *H. F. Scharp*, van het 4ste regiment infanterie, mede in zijnen rang over te plaatsen bij het regiment grenadiers en jagers. Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 2den dezer, n°. 74, goedgevonden, den kapitein *C. W. Voet*, van het regiment rijdende artillerie, naar aanleiding van het daartoe door hem gedaan verzoek, op pensioen te stellen, en het bedrag daarvan op *f.* 1080 te bepalen.

— De heer *Boeye*, staatsraad in buitengewonen dienst, hoofd-ambtenaar bij het Ministerie van Finantien, heeft zich naar Parijs begeven. Ook de heer *Pols*, referendaris bij dat departement voor de middelen van vervoer, heeft de residentie verlaten.

— Uit Vught schrijft men aan den *Nieuwen Noord-Brabander*:

»Indien men aan de alhier in omloop zijnde geruchten geloof mag hechten, zou bij het Dep. van Oorlog het voornemen bestaan om in het geretrancheerde kamp *Willem II*, een kamp te vestigen, alwaar de kavallerie

en artillerie zullen moeten kamperen. En om daartoe de noodige ruimte te verkrijgen, zoude de zich aldaar bevindende binnendijks-retranchementen en epaulementen nog in den loop van het voorjaar moeten weggeruimd en in de aanwezige laagten overgebragt worden. Hierdoor zal weder aan vele handen arbeid worden verschaft."

— Te Sneek gebeurde des ochtends van den 25 der afgeloopen maand een verschrikkelijk ongeluk. In de stoomfabriek van den heer *J. Noijon*, zou men de bovenste opening van den ketel, die van een schroefdeksel voorzien is, ontsluiten, om meer water in den ketel te brengen. Naauwelijks was aan dat deksel de vereischte draaijende beweging gegeven, of het sprong plotseling omhoog, door verzengend water en vernielenden damp gevolgd. Een der werklieden bleef terstond dood, een tweede stierf dienzelfden voormiddag, een derde des avonds, en een vierde verkeert nog in groot levensgevaar. De heer *Noijon* zelf is ligt aan het been gewond.

— Laatstleden Zondag avond had te Gorinchem een treurig en waarschuwend voorval plaats. Een kanonnier bij de 7de kompagnie van het 3de regiment vesting-artillerie, oppasser bij een officier, had zich schuldig gemaakt aan het ontvreemden van gelden bij zijnen meester en aan het brengen van goederen in de bank van leening, en heeft zich nu, waarschijnlijk uit vrees voor straf, door vergiftiging van het leven beroofd.

— Te Hamburg is dezer dagen een nieuw handelsartikel verschenen, namelijk pennen van schildpad vervaardigd, die door hare meerdere buigzaamheid ver boven de stalen pennen te verkiezen zijn, en, zoo zij niet te hoog in prijs komen, sterke concurenten van deze zullen worden.

MAATSCHAPPIJ TOT ONDERSTEUNING EN OPBEURING DER BEHOEFTIGEN, DOOR HET VERSCHAFFEN VAN WERK, ONDER DE HOOGE BESCHERMING VAN HARE MAJESTEIT MEVROUW DE KONINGIN-MOEDER.

Het Bestuur der opgemelde Maatschappij, heeft de eer bij dezen ter kennisse van de geëerde inschrijvers en verdere begunstigers dezer weldadige Inrigting te brengen; dat de uitgifte van grondstoffen ter verwerking door de behoeftigen, wederom te dezen jare zal aanvangen op *Donderdag* den 9den dezer, des voormiddags ten 10 uren, in het lokaal der Maatschappij, en dat daarmede wijders gedurende den winter, telken *Woensdag* voormiddag geregeld zal worden voortgegaan.

Even als in vorige jaren, worden alzoo de bovenbedoelde inschrijvers bij dezen verzocht, om, op den voet als bij de Inschrijvingslijsten werd bepaald, en alzoo in verhouding tot het bedrag der inschrijving, één of meerdere schriftelijke bewijzen af te geven, aan die behoeftigen, als welke door Hun Ed. tot eenigen geschikten handen-arbeid (meerendeels *vrouwelijk-*, *schoen-* of *kleedermakerswerk*) in staat worden geacht, en daaraan het meeste behoeften zullen hebben; aan welke aanbevelingen steeds door het bovengemelde Bestuur, zoo veel immer doenlijk, zal worden gevolg gegeven, ten zij onverhoopt eenige der aanbevolene personen, ten eenenmale ongeschikt mogten worden bevonden, tot het behoorlijk verrigten der werkzaamheden, welke dat Bestuur zich in staat zal zien, aan hen op te dragen.

BREDA, 4 December 1852. *Namens het Bestuur voornoemd,*

C. PELS RIJCKEN, *Voorzitter.*

J. A. VAN DER BURGH, *Secretaris.*

NATUURKUNDIGE VEREENIGING TE BREDA.

Vergadering op Maandag den 6 December 1852, des avonds ten $6^{1}/_{2}$ ure.

Redenaar: de WelEd.Gestr. Heer DELPRAT.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 28 Nov. tot en met 4 Dec. 1852. 4 mann. 3 vrouwel. geslacht.

STERFGEVALLEN.

Van 28 Nov. tot en met 4 Dec. 1852. 4 mann. 7 vrouwel. geslacht.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 3 December.

TARWE tot iets hoogere prijzen, met geenen handel op speculatie en voor consumtie. Verkocht in Entr.: 129 ℔ bonte Poolsche *f* 302, *f* 305. In Cons.: 127, 128 ℔ bonte Pools. *f* 310, *f* 314, *f* 315; 126 ℔ mindere dito *f* 295; 123 ℔ O. Vries. *f* 255; 130 ℔ bonte Poolsche *f* 325.

ROGGE bij gerijven als voren: 122 ℔ Pruissische *f* 202; 114 ℔ O. Gedr. *f* 170.

GERST, Haver: 110 ℔ ger. N. Deensche *f* 170; 101 ℔ N. Vriesche Winter *f* 165; 107 ℔ O. dito *f* 164.

HAVER en BOEKWEIT zonder handel. Tegen Maandag zijn nog in veiling aangeslagen 220 last beschadigde Odessa van 111 tot 115 ℔.

KOOLZAAD: op 9 vaten Olie te leveren: dadelijk, in Dec. eerstk. 57 P. vl.; in April eerstk. $58^{1}/_{2}$ P. vl.; in Sept. eerstk. $59^{1}/_{2}$ P. vl.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 34; Vlieg. *f* 33; 1 Mei eerstk. *f* 34; 1 Sept. eerstk. *f* $34^{1}/_{2}$; 1 Oct. eerstk. *f* $34^{5}/_{8}$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* $29^{1}/_{4}$; Vlieg. *f* $28^{1}/_{4}$; 1 Maart eerstk. *f* 29; 1 April 1 Mei eerstk. *f* $29^{1}/_{4}$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 39; Vlieg. 38.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 72 à 75. — LIJNKOEKEN per 104 st., *f* $8^{1}/_{2}$ à 11.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 3 DECEMBER 1852.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f*	8,50	tot *f*	9,50.
Het dito dito Rogge Oude	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» »	6,55	» »	6,70.
Het dito dito Boekweit Oude	» »	0,00	» »	5,50.
Het dito dito Boekweit	» »	0,00	» »	5,50.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.			»	0,17.
Een licht Tarwe-brood, van zeven onsen vijf lood Nederl.			»	0,17
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.			»	$0,26^{1}/_{2}$
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.			»	0,30.
Een Nederl. pond Tarwe-meel			»	0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel.			»	0,16.
Een dito pond Boter.			»	0,72.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f*	0,00	tot *f*	2,55.
Het 1000 Eiken Telhout			»	2,00.
Het 1000 Beuken Hout			»	1,70.
De kar Sparrtakken			»	2,85.
De [illegible]			»	2,30
De 100 Mutsaard			»	3,50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (3 *December*) was de fondsnotering: Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. 65, $^{1}/_{4}$, $^{1}/_{16}$; 3 pCt. $77^{13}/_{16}$, 78, $77^{15}/_{16}$; 4 pCt. $96^{3}/_{4}$, 97, $96^{3}/_{4}$; O. Ind. Leening 4 pCt. $96^{1}/_{4}$, $^{5}/_{8}$; Handelm. 119, $120^{1}/_{4}$; 120; Belgie $2^{1}/_{2}$ pCt. $54^{1}/_{16}$, $^{5}/_{8}$, $^{3}/_{8}$; Spanje Onbep. St. $24^{7}/_{16}$, $^{1}/_{2}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $44^{7}/_{8}$; Coup. Bew. $3^{1}/_{16}$; Amort. Schuld $6^{3}/_{16}$; Port. te Londen 5 pCt. $41^{13}/_{16}$, $^{7}/_{8}$; dito 4 pCt. $38^{1}/_{8}$, $^{5}/_{16}$, $^{5}/_{8}$; Rusland 5 pCt. $108^{3}/_{8}$, $^{5}/_{8}$; dito 1828—29 $107^{1}/_{8}$, $^{1}/_{2}$, $^{3}/_{8}$; Certif. 1831—33 97; dito $4^{1}/_{2}$ pCt. 102; 4 pCt. bij *Hope* $91^{5}/_{8}$; Id. bij *Stiegl.* $91^{5}/_{16}$; Inschr. in Assign. 6 pCt. $71^{1}/_{8}$; Certif. van dito $71^{5}/_{8}$; Polen Aand. fl. 500 163; Oostenr. Metall. 5 pCt. $78^{3}/_{4}$, $^{7}/_{8}$; dito $2^{1}/_{2}$ pCt. 40; Nieuwe $2^{1}/_{2}$ pCt. 41, $^{1}/_{4}$; Nieuwe 5 pCt. 92; $^{1}/_{2}$, $^{1}/_{4}$.

Advertentiën.

*** Heden overleed, na eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van ruim 16 Jaren GUSTAAF ADOLF FRANÇOIS VAN MULKEN, Kadet bij het wapen der Infanterie aan de Kon. Akademie voor de Zee- en Landmagt, diep betreurd door zijne Ouders, die in hem een waardigen Zoon, en door ons, die in hem een onvergetelijken Vriend verliezen

De Kadets van het 2de Studiejaar bij de Kon. Akademie voor de Zee- en Landmagt.

BREDA,
5 December 1852.

P. A. DE BONT,

Confiturier en Banketbakker,

maakt bij deze bekend dat op ST.-NICOLAAS-AVOND, zijnde *Zondag aanstaande*, bij hem een KAMER in gereedheid zal zijn, tot het gebruik van IJS etc. en VERSCHE GEBAKJES.

ENTRÉE GRATIS.

Stads Schouwburg te Breda,

ONDER DIRECTIE VAN

E. VAN BEEM EN L. VAN SLUYS,

Woensdag den 8 December 1852,

N°. 1 IN ABONNEMENT.

ZIJ IS KRANKZINNIG,

Tooneelspel in 2 Bedrijven naar het Fransch VAN MÉLESVILLE.

Les Mémoires d'un Médecin door Mr. J. H. BURLAGE.

NA HETZELVE:

FROSINE OF DE LAATST AANGEKOMENE,

Blijspel met zang in een Bedrijf, waarin door Mej. VAN BEEM *zes onderscheiden karakters zullen vervuld worden.*

Aanvang ten $6^{1}/_{2}$ uur.

PRIJZEN DER PLAATSEN:

Eerste Rang 0,99 Ct., Tweede Rang 0,70 Ct.

NB. De plaatsen kunnen aan den Schouwburg besproken worden van 10 tot 4 uren, tegen 10 Cents extra.

(RHEUMATISCHE PIJNEN. VERLAMMING.) Wij ontvingen heden het onderstaande Attest van den Heer TIKKEL te Arnhem, die ons daarbij verzekert, dat hij ons wel Dertig zoude kunnen zenden, als de Genezenen die hij kent maar zoo goed en zoo menschlievend wilden zijn als Mejufvrouw RAATS.

»Ter Liefde der Waarheid verklaar ik, dat ik Tien Jaren »lang de hevigste Rheumatische Pijnen heb moeten verduren, »dat ik alle Doctoren geraadpleegd, alle Medicijnen gebruikt »heb en dat dit alles niets heeft mogen baten. In het Jaar »1845 moest ik zelfs mijne toevlugt tot Krukken nemen, omdat »de voortdurende pijnen mijne Beenen geheel verlamd hadden. »In 1849, nadat ik zooveel goeds van **GOLDBERGER'S KETTINGEN** gehoord en zoovele Genezingen aanschouwd had, »heb ik op aanraden van velen, waarbij ook kundige Geneesheeren, in de maand Augustus bij den Heer TIKKEL alhier »een GOLDBERGER'S KETTING gekocht. Ik gebruikte die »naar voorschrift en langzamerhand week de pijn *al meer en* »*meer*, tot ik in de maand December de Krukken ontberen »kon en *geheel genezen was. Ik heb na dien tijd ook geen aanval* »*van pijn meer gehad.* — Op mijn aanraden hebben dan ook »vele andere Lijders deze Kettingen gebruikt en hebben er »geen berouw van gehad.

ARNHEM, 20 Junij 1850.

Wed. **RAATS**, geb. **A. BOSCH.**

De **ECHTE KETTINGEN** zijn voor 1.80, 2.70, 3.60, 5.40 in de onderstaande Dépôts te verkrijgen.

Amsterdam, Verkoophuis.
Bergen-op-Zoom, C. H. Veraart.
» D. Pouwels.
Boxmeer, G. Muller.
Breda, Wed. Wiercx Folla.
Eindhoven, H. Gruithuyzen, Rz.
Helmond, A. H. Martin.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
Tholen, T. J. Maas.
Tilburg, C. H. Domhoff.

Korps Jagers te Paard.

De ADMINISTRATIE van bovengemeld Korps, in garnizoen te *Tilburg*, zal op *Vrijdag den 10. December* 1852, des namiddags ten 1 ure, publiek VERPACHTEN, het WEGHALEN der PAARDENMEST gedurende het jaar 1853; zullende de Voorwaarden ter lezing liggen op het Bureau van den 1e Luitenant-Kwartiermeester van het Korps, alwaar de Billetten van Inschrijving, tot des middags 12 ure van gemelden dag, kunnen worden bezorgd.

Namens de Administratie van bovengemeld Korps,
De 1e Luit. Kwartiermeester,
ENGERINGH.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Zevenbergen*, zullen op *Woensdag den 15. December* 1852, des voormiddags om 10 ure, ten Gemeentehuize van *Zevenbergen*, publiek AANBESTEDEN:

Het BOUWEN van een geheel nieuw SCHOOLLOCAAL met ONDERWIJZERS-WONING, op het Gehucht *den Hoek* onder *Zevenbergen*, met bijlevering van alle daartoe benoodigde MATERIALEN.

Het Bestek en de Voorwaarden, liggen van heden, ter lezing op de Secretarie van *Zevenbergen* en ten huize van den Architect G. VAN CHAAM, bij wien ook nadere informatiën te bekomen zijn, terwijl des *Maandags* voor de Aanbesteding, van des morgens 9 tot namiddags 4 ure, de noodige aanwijzing *in loco* zal worden gedaan.

ZEVENBERGEN, den 27. November 1852.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
D. NEKKMANS Jz.
De Secretaris,
P. VAN SANTEN.

*** W. A. DE HAAN Fz., Ondernemer van Publieke Verkoopingen te *Breda*, zal, op *Donderdag den 9. December* 1852, beginnende des voormiddags ten 10 ure, ten verzoeke van den HoogGeboren Heer Graaf O. A. VAN BIJLAND, op de Buitenplaats *Bosdal*, bij de *Beek* onder *'s Princenhage*, ten overstaan van den Notaris K. H. BODE, aan de meestbiedenden, publiek VERKOOPEN:

15 Kavels extra goed gewassen zes-jarig SCHAARHOUT.
5 Kavels EIKEN- en 5 Kavels BEUKEN-BOOMEN.

BENEVENS:

45 Kavels MUTSAARD, WORTELEN, SPAANDERS en ander BRANDHOUT.

Betaling der Kooppenningen, 1 October 1853.
» *der Rantsoenpenningen,* direct *op de Verkooping.*

VOOR HET RIJK.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.

BESTUUR DER DOMEINEN.

Directie te Breda. — *Kantoor der Domeinen te Breda.*

DOMEIN VAN OORLOG.

OPENBARE HOUTVERKOOPINGEN.

De ONTVANGER der Domeinen te *Breda*, zal, als daartoe gemagtigd, in het openbaar aan de meestbiedenden

VERKOOPEN:

1°. Op *Donderdag den 9. December* 1852, des voormiddags ten 10 ure, ten Huize en Herberge van ANTONIE DE KROON te *Geertruidenberg*, ten overstaan van den Notaris JACOB HENDRIK WILLEM VERKOUTEREN, residerende aldaar:

a. *Op de Gronden der Vesting Geertruidenberg.*

1 Kavel WILGEN-HAKHOUT, 2 Kavels RIJS-WILGEN-BRANDHOUT en 10 Kavels ITALIAANSCHE POPULIEREN BOOMEN.

b. *Op de Gronden van de Stelling te Steelhoven.*

6 Kavels ELZEN-, WILGEN-, POPULIEREN- en ESSCHEN-SCHAARHOUT en 5 Kavels KANADASCHE POPULIEREN BOOMEN.

2°. Op *Zaturdag den 11. December* 1852, des voormiddags ten 11 ure, ten Koffijhuize van JACOBUS LEMMERS, aan de Groote Markt te *Bergen-op-Zoom*, ten overstaan van den Notaris JOHANNES ALDER, residerende aldaar:

54 Kavels EIKEN-, KASTANJE- en ACACIA-HAKHOUT, staande op de Glaciën der Vesting *Bergen-op-Zoom*.

De Voorwaarden dezer Verpachtingen liggen ter lezing, dagelijks (*uitgenomen des Zondags*), ten Kantore van den Ontvanger der Domeinen te *Breda*, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij de betrokken Opzigters van Fortificatiën.

BREDA, — *De Ontvanger der Domeinen,*
20. NOVEMBER 1852. — P. SIX.

DOMEINGOEDEREN

VAN

Z. K. H. PRINS FREDERIK DER *NEDERLANDEN*.

RENTAMBT *BREDA*.

OPENBARE VERKOOPING

VAN

SCHAARHOUT.

in de ULVENHOUTSCHE-, MAST- en LIESBOSSCHEN en onderhoorige Plantaadjen.

De Waarnemende RENTMEESTER der Domeingoederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden*, voor het Rentambt *Breda*, als daartoe gemagtigd, zal, ten overstaan van den Notaris Mr. DE ROY, gevestigd te *Breda*, op *Vrijdag den 17. December* 1852, des morgens om 9 ure precies, ten Huize en Herberge van J. HUESE, in *den Zandberg* onder *Teteringen*, in het openbaar

VERKOOPEN:

1°. 40 Kavels Zes- en Zevenjarig SCHAARHOUT, staande in verschillende Perken van het *Ulvenhoutsche Bosch*, onder de Gemeente *Ginneken*.

2°. 20 Kavels Vijf- en Zevenjarig SCHAARHOUT, staande in verschillende Perken, van het *Mastbosch*, onder *Ginneken* en *'s Princenhage*.

3°. 1 Kavel Achtjarig SCHAARHOUT, staande op het Perceel land *Aard en Spoordonk*, onder *Teteringen*.

4°. 5 Kavels Vijfjarig SCHAARHOUT, op het Speelhuis, onder *Teteringen*.

En 5°. 29 Kavels, Drie-, Vier- en Zesjarig SCHAARHOUT, staande in verschillende Perken van *het Liesbosch*, onder *'s Prinsenhage*.

De Voorwaarden van Verkoop liggen ter lezing ten Kantore van den Rentmeester en de Notaris; terwijl verdere inlichtingen en aanwijzingen te bekomen zijn, bij de Boschwachters in de respectieve Bosschen.

ZEVENBERGEN, den 24. November 1852.

De Rentmeester voornoemd,
VAN DER BORCH,
genaamd VAN ROUWENOORT.

BOEKVERKOOPING.

Op *Maandag den 13. December* 1852 *en volgende dagen*, telkens des avonds ten 5 ure, zal door den Boekhandelaar H. J. VAN WEES, bijgestaan door een' bevoegd Ambtenaar, VERKOOPING gehouden worden van eene kleine doch belangrijke verzameling goed geconditionneerde BOEKEN, ATLASSEN, LANDKAARTEN en PLATEN, 5 ELECTRICEERMACHINES met toebehooren, en verdere RARIETEITEN, waarvan de CATALOGUS à 10 Centen verkrijgbaar is.

Alles zal *'s Zaturdags*, te voren, des voor- en namiddags, te zien zijn op de Bovenzaal van het Koffijhuis *de Beurs van Rotterdam*, bij de Vischmarkt te *Breda*, alwaar ook de Verkooping zal geschieden.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is van de pers gekomen:

BREDASCHE ALMANAK,

VOOR HET JAAR ONZES HEEREN JEZUS CHRISTUS,

1853.

Voorzien van een Naamregister van Administrative, Finantiële en Justitiële Ambtenaren, Maatschappijen en Leden der Collegiën in de Stad en het Arrondissement *Breda*. Voorts eene opgave der Kermissen, Jaar-, Paarden- en Beestenmarkten, den Op- en Ondergang van Zon en Maan, de Eclipsen, enz. Het varen der Beurtschepen en Marktschuiten, het rijden der Diligences, de aankomst en het vertrek der Vrachtkarren, Boden, het openen en sluiten der Poorten, enz., enz.

Prijs: Enkele 10 Cents, Dubbele 20 Cents, idem op best papier 25 Cents.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.